

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківська державна академія культури

Факультет хореографічного мистецтва
кафедра фізичної культури і здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Гарант освітньої програми
Ірина Коваленко
[підпис]
25 серпня 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з навчальної
роботи проф.
Інна СТАЩЕВСЬКА
[підпис]
27 серпня 2020 р.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА «Оператор телебачення», «Режисура телебачення»
«Телерепортерство»**

спеціальність 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»

спеціалізація «Оператор телебачення», «Режисура телебачення», «Телерепортерство»

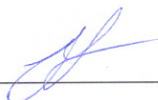
факультет Аудіовізуального мистецтва

ступінь вищої освіти бакалавр

Харків - 2020

Силабус склав
викладач кафедри фізичної культури і здоров'я Дмитро Станіславович Батулін

Силабус затверджено на засіданні кафедри фізичної культури і здоров'я,
протокол № 1 від 21.08.2020 р.

Завідувач кафедри _____ _____ Н. Цигановська

Схвалено Методичною радою факультету Аудіовізуального мистецтва
протокол №1 від «25» серпня 2020 року

Голова ради факультету _____ _____ Н. Рябуха

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Фізичне виховання
2	Викладачі	1. Батулін Дмитро Станіславович
3	Контактні дані викладача (роб.тел., e-mail)	викл. Батулін Д.С. dmytro_batulin@xdak.ukr.education каф.Фізичної культури і здоров'я hgak.kaf.fiz@gmail.com тел. 067-912-9728
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	факультатив
5	Рік підготовки	1-2 курс
6	Семестр	1-4 семестр
7	Лекції (год.)	20
8	Семінарські заняття (год.)	-
9	Практична робота (год.)	220
10	Індивідуальна робота (год.)	-
11	Кількість кредитів	Позакредитна
12	Загальна кількість годин	240
13	Види поточного контролю	Поточне тестування, державне тестування з ФП, атестація з визначенням рейтингу, участь у спортивних змаганнях.
14	Вид підсумкового контролю	немає

2. Анотація дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фізичного виховання» для студентів 1-2 курсу за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

«Фізичне виховання» є соціально-виховний процес цілеспрямованого систематичного впливу на людину фізичними вправами, натуральними силами природи, гігієнічними факторами з метою зміцнення здоров'я, розвитку рухових якостей, вдосконалення морфологічних та функціональних можливостей, формування та покращення головних життєво важливих рухових навичок та вмінь, а також пов'язаних з ними знань для успішної наступної професійної діяльності.

Навчальна дисципліна належить до факультативних дисциплін професійної та практичної підготовки.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити. Базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями.

Базові знання з дисципліни: «Фізичне виховання»

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни спрямовані на їх застосування у формуванні та покращенні головних життєво-важливих рухових навичок та вмінь, а також пов'язаних з ними знань та забезпечення готовності людини до активної участі в суспільному, виробничому та культурному житті.

2.3. Мета вивчення дисципліни – ознайомлення студентів вищих навчальних закладів культури з теоретичними знаннями, методичною підготовкою, практичними вміннями і навичками з фізичного виховання, які повинен опанувати студент упродовж навчання у ВНЗ. Теоретична і практична підготовка майбутніх фахівців з опанування знань, умінь і навичок створювати безпечні умови життя і діяльності у середовищі перебування, здійснення ефективної професійної діяльності

шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах, формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Кінцева мета навчальної дисципліни сформульована відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) і освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ):

- 1) підтримувати, розвивати й удосконалювати функціональний стан свого організму;
- 2) демонструвати розуміння принципів фізичної культури.

2.4. Завдання вивчення дисципліни:

- навчити студентів: формувати розуміння ролі фізичної культури в розвитку особистості і підготувати її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, установлення на здоровий спосіб життя, фізичне вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом;
- формувати системи знань з фізичної культури та здорового способу життя, необхідних в процесі життєдіяльності, навчання, роботі, сімейному фізичному вихованні;
- оволодіти системою практичних умінь і навичок занять головними видами і формами раціональної фізкультурної діяльності, забезпечення, зберігання і зміцнення здоров'я, розвиток й удосконалення психофізичних можливостей, якостей і властивостей особистості;

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Загальні компетентності:

- знання та розуміння професійної діяльності;
- розширення уявлення студентів про предмет фізичне виховання, його зв'язок з іншими науковими дисциплінами: медичною біологією, екологією, безпекою життєдіяльності, анатомією та фізіологією людини, профілактикою травматизму, зі спеціалізацією студента (спів, танець, акторська майстерність та інші), з якими фізичне виховання інтегрується;
- освоїти систему практичних вмінь і навичок, які забезпечують збереження та зміцнення здоров'я, психологічної стійкості та якості особистості;
- розглянути дисципліну як засіб збереження здорового генофонду країни, нації і народу України від фізичного вимирання; висвітлити основні етапи формування престижності здоров'я й упровадження фізичної культури в здоровий спосіб життя всіх верств населення;
- вміти користуватися загальною професійно-прикладною фізичною підготовкою.

Професійні компетентності:

- здатність розуміти роль фізичного виховання в розвитку особистості;
- здатність розкрити основи здорового способу життя, поліпшення рівня життя та профілактики порушення функцій у процесі життєдіяльності;
- здатність поглибити уявлення про пріоритетність дисципліни та застосування різноманітних засобів фізичної культури в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності;
- здатність практично застосовувати набуті знання з фізичного виховання;
- здатність сформулювати власний досвід студентів щодо практичного застосування теорії для виконання студентами завдань, що містять практичні дії, вивчення спеціальної літератури, написання рефератів, та для складання самостійних комплексів фізичних вправ й підготовки до поточних та підсумкових тестів з фізичної підготовленості.

2.6. Результати навчання:

- здатність пропагувати здоровий спосіб в суспільстві та своєму майбутньому трудовому колективі;
- здатність застосовувати фізіо-біологічні та практичні основи фізичного виховання на практиці;
- здатність розрізняти структуру та основні засади фізичного виховання та здорового способу життя;
- здатність практично застосовувати набуті знання з фізичного виховання;
- здатність використовувати інтернет-ресурси та технології для вирішення практичних завдань з фізичного розвитку у галузі професійної діяльності;
- здатність застосовувати спеціальні форми занять та підбирати правильні засоби, які б були найбільш корисні для поширених професій.
- здатність забезпечувати дії в умовах надзвичайних ситуацій (НС) у межах своєї компетенції на первинній посаді;
- здатність поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв; у випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених тем навчальної дисципліни - не атестується, пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані.

Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємопогоджують (відпрацювання на секційних заняттях).

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Теми навчальної дисципліни

Тема 1. Фізична культура як навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах

Мета та завдання фізичного виховання. Засоби і методи фізичного виховання. Механізм оздоровчої дії фізичних вправ. Фізичні вправи та функціональні резерви організму. Фізичні вправи і система імунітету. Вправи як засіб загартування. Поняття про основні фізичні якості. Фізичні вправи і трудова діяльність: подібність та відмінність.

Тема 2. Розвиток силових якостей

Вправи із залученням власної ваги тіла й окремих його частин. Вправи з залученням ваги партнера та з її протидією, з протидією пружних предметів, з використанням гімнастичних снарядів та тренажерів. Ізометричні вправи.

Тема 3. Розвиток загальної витривалості

Циклічні вправи (ходьба, біг, ходьба на місці, плавання, їзда на велосипеді тощо), що виконуються до втоми, рівномірним та інтервальним методами в аеробному та змішаному

режимах, які спрямовані на розвиток аеробних можливостей.

Тема 4. Розвиток спеціальної витривалості

Швидкісна витривалість – вправи, спрямовані на розвиток анаеробних можливостей. Силова витривалість – повторні силові вправи із залученням ваги 30-70 % від максимального та ін.

Тема 5. Фізична культура як навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах

Мета та завдання фізичного виховання. Засоби і методи фізичного виховання. Механізм оздоровчої дії фізичних вправ. Фізичні вправи та функціональні резерви організму. Фізичні вправи і система імунітету. Вправи як засіб загартування. Поняття про основні фізичні якості. Фізичні вправи і трудова діяльність: подібність та відмінність.

Тема 6. Види швидкості. Методи та засоби розвитку показників швидкості

Загальні та спеціально-підготовчі вправи, які виконуються з максимальною швидкістю на коротких відрізках дистанції, швидкісно-силові вправи, рухові та спортивні ігри. Баскетбол, волейбол, футбол, теніс (настільний).

Тема 7. Методи розвитку спритності

Застосування вправ зі швидкою перебудовою рухової діяльності, виконання різних вправ у незвичайних поєднаннях, зміна способів виконання вправ, зміна кінетичних та динамічних характеристик руху й елементи естафети з різноманітними завданнями.

Тема 8. Методи і засоби розвитку гнучкості та рухливості суглобів

Вправи на розтягування м'язів, сухожилів та суглобових зв'язок з збільшеною амплітудою рухів; вправи з збільшеною амплітудою руху за допомогою партнера, із залученням ваги. Активна та пасивна гнучкість. Гімнастичні вправи.

Тема 9. Державна політика Україні у сфері БЖД та ЦЗ

Конституційні засади охорони праці та цивільного захисту в Україні. Гарантії прав працівників на охорону праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства. Інструкції з охорони праці та цивільного захисту. Розробка та затвердження актів з охорони праці та цивільного захисту, що діють в організації. Фінансування охорони праці та цивільного захисту. Основні принципи і джерела.

Тема 10. Основи електробезпеки та пожежної безпеки

Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах.

Тема 11. Надання долікарської допомоги потерпілим від нещасних випадків

Види травм. Загальні принципи надання долікарської допомоги. Надання долікарської допомоги потерпілим при артеріальній, венозній та капілярній кровотечі,

переломи кісток скелета, термічних та хімічних опіках, відмороженні та при ураженні електричним струмом.

Тема 12. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій

Основні завдання та принципи у сфері захисту населення від надзвичайних ситуацій. Основні заходи захисту населення і територій. Оповіщення, інформування, укриття населення у ЗС ЦЗ, інженерне облаштування території.

Тема 13. Організація цивільного захисту в установах та організаціях

Завдання та обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту. Організація заходів цивільного захисту СГ. Призначення та склад сил і засобів ЦЗ установ і організацій. Документи щодо створення та розвитку системи ЦЗ об'єкта. Документи щодо планування дій органів управління та сил (формувань) ЦЗ об'єкта.

Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. РОЗВИТОК СИЛИ												
Тема 1. Фізична культура як навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах	24		6			18						
Тема 2. Розвиток силових якостей	44		22			22						
Разом за розділом 1	68		28			40						
Розділ 2. РОЗВИТОК ВИТРИВАЛОСТІ												
Тема 3. Розвиток загальної витривалості	50		26			24						
Тема 4. Розвиток спеціальної витривалості	54		30			24						
Підсумковий тестовий	38		26			12						

контроль засвоєння розділу. Основні засоби розвитку та вдосконалення фізичних якостей												
Разом за розділом 2	142		82			60						
Усього годин	210		110			100						

Розділ 3. РОЗВИТОК ШВИДКОСТІ ТА СПРИТНОСТІ

Тема 5. Фізична культура як навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах	20		4			16						
Тема 6. Види швидкості. Методи та засоби розвитку показників швидкості	54		28			26						
Тема 7. Методи розвитку спритності	48		26			22						
Разом за розділом 3	122		58			64						

Розділ 4. РОЗВИТОК ГНУЧКОСТІ

Тема 8. Методи і засоби розвитку гнучкості та рухливості суглобів витривалості	58		36			22						
Підсумковий тестовий контроль засвоєння розділу. Основні засоби розвитку та вдосконалення фізичних якостей	40		16			24						

Разом за розділом 4	98		52			46							
Розділ 5. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ													
Тема 9. Державна політика України у сфері БЖД та ЦЗ	4	4											
Тема 10. Основи електробезпеки та пожежної безпеки	4	4											
Тема 11. Надання долікарської допомоги потерпілим від нещасних випадків	4	4											
Тема 12. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	4	4											
Тема 13. Організація цивільного захисту в установах та організаціях	4	4											
Разом за розділом 5	20	20											
Усього годин	240	20	110			110							
Усього	450	20	220			210							

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державна політика України у сфері БЖД та ЦЗ	4
2	Основи електробезпеки та пожежної безпеки	4
3	Надання долікарської допомоги потерпілим від нещасних випадків	4
4	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	4
5	Організація цивільного захисту в установах та організаціях	4
	Разом	20

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	Фізична культура як навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах	10
2	Розвиток силових якостей	32
3	Розвиток загальної витривалості	32
4	Розвиток спеціальної витривалості	34
5	Розвиток видів швидкості	24
6	Методи та засоби розвитку показників швидкості	18
7	Швидкісно – силові вправи, рухові та спортивні ігри	18
8	Спритність. Застосування вправ зі швидкою перебудовою рухової діяльності	16
9	Підготовка до державного тестування на спритність	16
10	Гнучкість. Вправи на розтягування м'язів, сухожиль та суглобових зв'язок	20
	Разом	220

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засвоєння понять про основні фізичні якості	22
2	Розвиток силових якостей...	26
3	Розвиток загальної витривалості	22
4	Розвиток спеціальної витривалості	22
5	Засвоєння понять про основні фізичні якості	26
6	Підготовка до складання державного тесту на швидкість	22
7	Характеристика фізичних вправ, які застосовуються для розвитку спритності	26
8	Вправи, що сприяють збільшенню гнучкості хребта	22
9	Підготовка до підсумкового контролю	22
	Разом	210

7. Вимоги викладача

При вивченні дисципліни «Фізичне виховання» необхідно спиратися набуті практичні навички з курсу та рекомендовану основну та допоміжну навчальну та наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни.

Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти:

- регулярно відвідувати заняття;
- планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал;
- активно працювати на практичних заняттях: брати участь в змаганнях;
- повною мірою долучатися до спартакіади ХДАК;
- відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності та інструкцій з техніки безпеки на заняттях у спортивній та тренажерній залі.

8. Методи контролю

Поточне тестування, державне тестування з ФП, атестація з визначенням рейтингу, участь у спортивних змаганнях.

Методичне забезпечення

1. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД);
2. Нормативні документи;
3. Положення змагань ХДАК;
4. Методичні розробки навчально-методичного комплексу (НМК), робочі програми, силабус навчальної дисципліни

Рекомендована література

Основна

1. Детская энциклопедия. [В 10 т.]. Т. 6 : Человек : для сред. и ст. возраста / [гл. ред.: Д. Д. Благой и др. ; науч. ред. 6-го т.: А. Н. Леонтьева, А. Р. Лурия, А. А. Маркосян]. — М. : Акад. пед. наук РСФСР, 1960. — 519 с.
2. Энциклопедический словарь по физической культуре и спорту. В 3 т. Т. 1 : Абсолютный рекорд - Клинич / [редкол.: С. Л. Аксельрод и др. ; гл. ред. Г. И. Кукушкин]. — М. : Физкульт. и спорт, 1961. — 368 с.
3. Энциклопедический словарь по физической культуре и спорту. В 3 т. Т. 2 : Клуб туристов - Рюкзак / [редкол.: С. Л. Аксельрод и др. ; гл. ред. Г. И. Кукушкин]. — М. : Физкульт. и спорт, 1962. — 387 с. Энциклопедический словарь по физической культуре и спорту. В 3 т. Т. 3 : Сабля - Яхт-клуб / [редкол.: С. Л. Аксельрод и др. ; гл. ред. Г. И. Кукушкин]. — М. : Физкульт. и спорт, 1963. — 423 с.
4. Язловецкий, Валентин Сергеевич Физическое воспитание детей и подростков с ослабленным здоровьем / В. С. Язловецкий ; [ред. В. Ф. Авраменко]. — Киев : Здоровье, 1991. — 223 с.
5. Скуратівський, Віталій Гуманітарна політика в Україні : навч. посібник / Віталій Скуратівський, Володимир Трошинський, Світлана Чукут ; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. — Київ : УАДУ, 2002. — 262 с.
6. Збірник міжнародних правових документів, законодавчих актів і нормативних документів України з питань соціально-правового захисту дітей / М-во юстиції України ; [голов. ред.: С. Р. Станік та ін.]. — Київ : Столиця, 1998. — 516 с.
7. Україна. Закони Закон України Про фізичну культуру і спорт : за станом на 20 січ. 2010 р. / Верхов. Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2010. — 27 с.
8. Быстрова А. Н. Мир культуры (основы культурологии) : учеб. пособие / А. Н. Быстрова. — М. : Маркетинг ; Новосибирск : Изд-во ЮКЭА, 2000. — 680 с.
9. Пашков, Константин Валерьевич Культурология: Основы курса и фрагменты первоисточников : учеб. пособие / [авт.-сост. К. В. Пашков]. — Ростов н/Д : Феникс, 2007. — 605 с.
10. Народна педагогіка: Світовий досвід : навч.-метод. комплекс з педагогіки / [уклад.: А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко]. — Київ : Знання-Прес, 2003. — 134 с.
11. Дичківська, Ілона Миколаївна Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник / І. М. Дичківська. — Київ : Академвидав, 2004. — 351 с
12. Педагогіка : хрестоматія / [уклад.: А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко]. — Київ : Знання-Прес, 2003. — 700 с.
13. Кравчук, Тетяна Миколаївна Педагогічна підготовка майбутніх учителів фізичного виховання у вищих педагогічних навчальних закладах України (20-80 рр. ХХ ст.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 "Загальна педагогіка та історія педагогіки" / Кравчук Тетяна Миколаївна ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. — Харків, 2004. — 20 с.

14. Студенты: поведение как фактор риска для здоровья / [Иванова Л. Ю., Ивахненко Г. А., Резникова Т. П.]. — М. : ФИРО, 2011. — 79 с.
15. Мосіяшенко, Володимир Андрійович Українська етнопедогогіка : навч. посіб. / В. А. Мосіяшенко. — Суми : Унів. кн., 2005. — 174 с.
16. Кузьмінський, Анатолій Іванович Педагогіка родинного виховання : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. — Київ : Знання, 2006. — 324 с.
17. Кодекс цивільного захисту України (зі змінами). Затв. Президентом України 02.10.2012 // "Голос України" від 20.11.2012. — № 220.
18. Закон України "Про правовий режим воєнного стану" // Урядовий кур'єр, 14.06.2000. — №107.
19. Закон України " Про правовий режим надзвичайного стану" // Урядовий кур'єр, 14.06.2000. - № 107.
20. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студ. вищ. закл. освіти України I - IV рівнів акредитації/ Є.П. Желібо, Н.М. Заверуха, В.В. Зацарни; За ред. Є.П. Желібо, В.М. Пічі. - К.: Каравела, 2002. - 327 с.
21. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: [Навч. посібник] /За наук. ред. Запорожця О.І., — К.: АМУ, 2008, — 250 с.
22. Казаков О.Є., Опорний конспект лекцій нормативної навчальної дисципліни "Основи охорони праці та цивільний захист", м. Харків, ХДАК, 2019. — 96 с.

Допоміжна

23. Выдрин, Василий Меркурьевич Физическая культура студентов вузов : учеб. пособие / В. М. Выдрин, Б. К. Зыков, А. В. Лотоненко ; под ред. В. И. Жолдака. — Воронеж : Изд-во ВГУ, 1991. — 127 с.
24. Олейник, Николай Александрович История физической культуры и спорта на Харьковщине (люди, годы, факты), 1874-1950 : [монография] / Н. А. Олейник, Ю. И. Грот. — Харків : ХДАФК, 2002. — 375 с.
25. Самостійні заняття по розвитку гнучкості та рухливості в суглобах : метод. рек. до курсу "Фіз. виховання" / Харк. держ. акад. культури, Каф. фіз. культури і здоров'я ; [уклад. Л. Є. Зубатюк]. — Х. : ХДАК, 1998. — 19 с.
26. Фізичне виховання : прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студ. 1-2 курсів усіх спец. / Харк. держ. акад. культури, Каф. фіз. культури і здоров'я ; [уклад.: І. Г. Бондалетов, Н. В. Цигановська]. — Харків : ХДАК, 2007. — 19 с.
27. Производственная гимнастика в условиях ускорения социально-экономического развития : метод. рекомендации / Харьк. гос. ин-т культуры ; [сост.: И. И. Бондалетов и др.]. — Х. : ХГИК, 1988. — 27 с.
28. Самовоспитание силы, быстроты, выносливости : метод. рекомендации для студентов / Харьк. гос. ин-т культуры ; [сост. И. И. Бондалетов]. — Х. : ХГИК, 1992. — 25 с.
29. Фізичне виховання : навч. прогр. для вищ. навч. закладів України III-IV рівнів акредитації / уклад.: Раєвський Р. Т. та ін. — Київ : [Б.в.], 2003. — 44 с.
30. Коробейніков, Август Александрович Питання фізичного виховання в клубі : лекція / А. О. Коробейніков ; Харків. держ. ін-т культури. — Харків : ХДІК, 1970. — 26 с.
31. Нарожна, Вікторія Павлівна Система фізичного виховання та спортивні агони Стародавньої Греції в класичну епоху (V - IV ст. до н. е.) та її висвітлення за допомогою музейних засобів : магіст. робота : галузь знань 0201 "Культура" спец. 8.02010301 "Музейна справа та охорона пам'яток історії і культури" / Нарожна В. П. ; наук. кер. Мартем'янова Н. С. ; М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т Культурології, Каф. Музеєзнавства та пам'яткознавства. — Харків, 2013. — 157 с.

32. Михайлов С. А. Спортивная журналистика : учеб. пособие / С. А. Михайлов, А. Г. Мостов. — СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2005. — 223 с.
33. Мухамедьяров, Наиль Нариманович Библиотека в социально-коммуникационной системе формирования здорового образа жизни : монография / Н. Н. Мухамедьяров ; М-во образования, науки, молодежи и спорта Украины, Республик. высш. учеб. заведение "Крым. инженерно-пед. ун-т". — Харьков : С.А.М., 2011. — 223 с.
34. Андриющенко, Олександр Анатолійович Система бібліотечно-інформаційного забезпечення галузі фізичної культури і спорту в Україні : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 07.00.08 "Книгознавство, бібліотекознавство, бібліогр." / Андриющенко Олександр Анатолійович ; Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2003. — 20 с.
35. Андриющенко, Олександр Анатолійович Система бібліотечно-інформаційного забезпечення галузі фізичної культури і спорту в Україні : дис. ... канд. пед. наук / Олександр Анатолійович Андриющенко ; Харк. держ. акад. культури. — Харків, 2003. — 233 с.
36. Физкультура - против вредных привычек / [авт.: В. М. Баранов и др.] ; под ред. В. М. Баранова. — Киев : Здоровья, 1988. — 124 с.
37. Розов, Віталій Ігорович Адаптивні антистресові психотехнології : навч. посібник / В. І. Розов. — Київ : Кондор, 2005. — 276 с.

Інформаційний (електронний) ресурс

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
3. Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ru.wikipedia.org/wiki/>
4. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення [Електронний ресурс] : II Всеукр. наук.-практ. конф., 20 трав. 2016 р. / М-во освіти і науки України, Харків. держ. акад. фіз. культури, Каф. теорії та методики фіз. виховання ; [редкол.: Ажиппо О. Ю. та ін.]. — Харків : ХДАФК, 2016. — 228 с.
5. Фізичне виховання [Електронний ресурс] : програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни 053 "Психологія", 025 "Муз. мистецтво", 026 "Сцен. мистецтво", 027 "Музеєзнавство, пам'яткознавство", 028 "Менеджмент соціокульт. діяльності", 029 "Інформ., бібл. та арх. справа", 034 "Культурологія"... / Харків. держ. акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтво, Каф. фіз. культури і здоров'я ; [розроб.: Н. В. Цигановська, І. Г. Бондалетов, В. В. Гончар, Д. С. Батулін]. — Харків : ХДАК, 2017. — 16 с.